

קול קורא לכנס לציון עשרים שנה לייסוד "עיתונות יהודית היסטורית" (מאי 2025)

העיתונות המודפסת, על שלל מופעיה, היא מהתופעות החשובות, הבולטות והמשפיעות בתקופה המודרנית. העיתונות היהודית, ענף מענפיה של העיתונות המודפסת הכללית, מילאה תפקיד מרכזי בתולדות היהודים בעת החדשה. קשה לתאר ולבאר את דברי ימי העם היהודי ללא התייחסות לעיתונות היהודית – גם כתופעה בפני עצמה, אך בעיקר כגורם מחולל של תהליכים, אירועים ותופעות בהיקף רחב ביותר. מאז סוף המאה השבע עשרה ועד ימינו הופיעו ברחבי העולם אלפי עיתונים יהודיים, והם הצטברו לכדי מאגר ענק של חומר היסטורי-תרבותי החיוני למחקר של קהילות ישראל בארץ ישראל ובפזורה.

בשנת 2005, עוד בשלביה הראשונים של המהפכה הדיגיטלית בישראל, נולד שיתוף פעולה בין אוניברסיטת תל אביב לספרייה הלאומית בירושלים. שיתוף פעולה זה נועד לרתום את כוחה של המהפכה הדיגיטלית והטכנולוגית לטובת הנגשת עיתונות העבר היהודית, שהיא מאגר המידע הגדול ביותר על העולם היהודי המודרני. לעיתים קרובות לא נותרו מגיליונות העיתונים הישנים אלא שרידים מתפוררים, שצריך היה להצילם מכיליון וכן לבנות בעזרת הטכנולוגיה החדשה כלי שיקום והנגשה שעולם הספר והעיתון לא ידע עד אז.

כך נולד האתר "עיתונות יהודית היסטורית" (הידוע גם בשמו המקוצר JPRESS) – אתר שהוא כיום הארכיון הדיגיטלי הגדול והמוביל בעולם כולו של עיתונות יהודית, ואשר שינה את פני המחקר במידה רבה. האתר שואף לאפשר נגישות מלאה לכל עיתון וכתב-עת יהודי שאפשר להעלותו אל הרשת. מטרת האתר לסייע לחוקרים מתחומי דעת מגוונים, אך גם לספק לציבור הרחב, בכל גיל ובכל מקום בעולם, גישה לכל דף עיתון יהודי מכל סוג, לשון, אזור ותקופה.

אחרי עשרים שנה של פעילות והתפתחות אנו מזמינים חוקרות וחוקרים מתחומי דעת שונים לכנס שיתמקד ב-JPRESS ובתרומתו להנגשת העיתונות היהודית. הכנס יעסוק במגוון נושאים הנוגעים לעניין:

- העיתונות היהודית ותולדותיה
- העיתונות היהודית כמעצבת ומשקפת מציאות היסטורית
- העיתונות היהודית ותהליכי הגלובליזציה העולמיים
- מערכות אקדמיות והתמודדותן עם זמני משבר
- העיתונות הישראלית ביחס לתמורות הדיגיטליות והטכנולוגיות
- אתגרים וכיווני התפתחות עתידיים של מדעי הרוח הדיגיטליים בישראל
- איסוף ידע, שימור והנגשתו
- המהפכה הדיגיטלית מול מהפכות אחרות
- העיתונות היהודית ככלי עזר ליוצרים מתחומים שונים (במאים, סופרים, אומנים ועוד)
- כל נושא כללי אחר שאפשר לקשור לפרשת פיתוחו של JPRESS

14–12 במאי | 2025 | י"ד–ט"ז באייר | תשפ"ה

הכנס ייערך בבניין הספרייה הלאומית בירושלים

חברי הוועדה האקדמית של הכנס:
פרופ' ירון צור (יו"ר הוועדה) | פרופ' ישראל ברטל (יו"ר הוועדה)
פרופ' דוד אנגל | פרופ' דרק פנסלר | ד"ר רוני באר-מרקס
ד"ר דוד גדג' | ד"ר חזי עמיאור | אייל מילר (רכז הוועדה)

הצעות להרצאות בכנס יש לשלוח
(בעברית או באנגלית, עד 200 מילים)

עד לתאריך 31.12.2024 למייל:

[Jpress.conference@nli.org.il](mailto:jpress.conference@nli.org.il)